

Årets mörkaste dag

Den mörkaste dagen på året, vintersolståndet, är den 21 december. Dagen efter börjar ljuset komma tillbaka igen. Men förr i tiden hade vi en annan sorts kalender som gjorde att vintersolståndet var den 13 december. Då var det årets mörkaste dag och efter den dagen började solen komma tillbaka och dagarna bli längre. Människorna trodde att det var farligt att vara ute i mörkret och därför skulle de ha tända ljus och hålla sig vakna tillsammans medan de väntade på att solen skulle återvända.

För att kunna hålla sig vakna under årets längsta natt brukade människorna sjunga för varandra. Grupper av ungdomar brukade gå runt och sjunga för grannar för att skoja, skrämmas och kanske få lite mat eller dryck. Så gjorde man för flera hundra år sedan.

För nästan 300 år sedan bytte Sverige till en ny kalender, och då var vintersolståndet inte den 13 december längre. Man började kalla den dagen för luciaafton från namnet Lucia. Lucia var ett helgon från Italien som fanns i den kristna kalendern. Man sa att på luciadagen skulle alla familjer vara färdiga med sina förberedelser inför jul.

Berättelsen om helgonet Lucia blandades med gamla svenska traditioner och än i dag firar vi den 13 december med ljus, sång och lussebullar för att hålla mörkret borta.

Frågor

- 1 När är årets mörkaste dag?
- 2 Varför ville man inte vara ute på lucianatten förr i tiden?
- 3 Vad gjorde man inomhus på lucianatten förr i tiden?
- 4 Varför gick man runt och sjöng för varandra?
- 5 Vem var Lucia?
- 6 Hur firas lucia i dag?

Samtala

- 1 Har du firat lucia i Sverige?
- 2 Vilka andra svenska högtider känner du till?
- 3 Firar man årets mörkaste natt i ditt förra hemland?

Många firar lucia med kaffe, lussebullar och pepparkakor.

ÖVNINGSBOKEN S. 130

Årets mörkaste dag

A. Frågor

Läs texten på sidorna 116–177. Skriv svar.

1 Vilken är årets mörkaste dag?

---

2 Varför var människor inne och hade ljus tända på årets mörkaste dag?

---

3 Vad gjorde människorna för att hålla sig vakna när det var mörkt?

---

4 Vilken datum firar vi lucia?

B. Vilka är orden?

Skriv ord som passar till förklaringarna. Välj i rutan.

dryck   än i dag
färdig   förr i tiden
skrämmas   vända

1 fortfarande

---

2 klar

---

3 för länge sedan

---

4 göra människor rädda

---

5 något man dricker

---

6 börja gå åt andra hållet

C. Vilka ord fattas?

blandar börjar firar håller skojar vänder väntar

Fyll i orden som fattas. Välj i rutan.

- 1 I december _____ barnen på att det snart ska bli jul.
- 2 Den 13 december _____ vi lucia.
- 3 Förr i tiden brukade ungdomar skämta och skrämmas men numera är det ingen som _____ på lucia.
- 4 Nu _____ vi mörkret borta med både ljus och lampor.
- 5 Efter den 21 december _____ dagarna bli ljusare.
- 6 Människorna är trötta på mörkret och säger ”Nu _____ det.”
- 7 När vi firar jul _____ vi gamla och nya traditioner.